

5G Københavner Resolution

for beskyttelse af mennesker, dyr og planter mod elektromagnetisk stråling

Konferencedeltagerne på Christiansborg

som har været samlet den 4. maj 2019 til konferencen ”5G - Næste generation af Mobilteknologi. Er 5G sikker for mennesker, dyr og planter?”,
som har hørt vidnesbyrd fra forskerne og forskningen vedr. elektromagnetiske felters påvirkning af mennesker, dyr og planter,
som har hørt ”Responsum om hvorvidt det vil være i strid med menneske- og miljøretlige regler at etablere 5G-systemet i Danmark”, således som det blev fremlagt af advokat Christian F. Jensen. Fra disse indlæg har vi bl.a. erfaret:

- at der er omfattende og solid videnskabelig evidens for, at elektromagnetisk stråling – også under de danske grænseværdier – kan forårsage DNA-skader på mennesker og dyr,
- at det er bevist, at fugles orienteringsevne påvirkes af radiofrekvent elektromagnetisk stråling langt under de nuværende grænseværdier,
- at det er videnskabeligt veldokumenteret, at elektromagnetisk stråling fra de eksisterende kommunikationsteknologier, langt under de danske grænseværdier, er skadelig for insekter og dermed er en sandsynlig årsag til insekternes forsvinden fra fredede naturområder,
- at elektromagnetisk stråling allerede er og i fremtiden potentielt vil være endnu mere skadeligt for insekter, fugle og plantelivet med udrulning af 5G pga. højere frekvenser samt den øgede strålingsmængde på estimeret 15-20 pct.,
- at 5G teknologien fokuserer signalerne i små afgrænsede områder, såkaldt beam-forming, således at flere beams (stråler) kan ramme samme punkt på samme tidspunkt og derved overskride de i forvejen høje grænseværdier med øget risiko for yderligere biologiske effekter,

har således indset, at der, baseret på advokatens konklusioner, er en velunderbygget årsagssammenhæng mellem eksponering af mennesker og dyr for elektromagnetisk stråling og en række negative sundhedsvirkninger for begge grupper, herunder livstruende skade. Det samme gælder for planter. Dette finder sted under de danske grænseværdier for elektromagnetisk stråling,

og har indset, at det ifølge Responsum ikke er intensiteten af strålingen alene, der bestemmer den forventede skade, men også modulering og båndbredde, og at fundene pga. teknologifællesskabet mellem generationerne (2G, 3G, 4G, 5G) ligeledes vil være gældende for 5G,

og er blevet oplyst om Sundhedsministerens svar den 12. april 2019 i Folketinget Sundheds- og Ældreudvalg på spørgsmål 693 ang. de officielle tal fra Sundhedsdatastyrelsens cancerregister, der viser en klar stigning i forekomsten af kræft (glioblastom, den mest aggressive type af ondartede hjernetumorer) på op mod 80 pct. i 2015-17 sammenlignet med det generelle niveau fra 1995-2005,

og tager til efterretning, at udrulningen af 5G er en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, Art. 2., FN's Børnekonvention, EU-regler, samt Bern- og Bonnkonventionen,

og kan konstatere, at Folketinget i 2018 enstemmigt har vedtaget at udrulle 5G i Danmark.

Ovenstående taget i betragtning kræver deltagerne af konferencen af den danske regering

- at regeringen indfører et moratorium for udrulningen af 5G, indtil alle sundhedsaspekter for mennesker, dyr og planter er blevet fuldt ud undersøgt,
- at sådanne undersøgelser udføres af uafhængige forskere og videnskabsfolk, der ikke har nogen interessekonflikter i forhold til nogen institution, myndighed eller industri,
- at der iværksættes biologiske grænseværdier, som beror på biologisk testning og på forskning, der påviser biologiske reaktioner langt under de nuværende anvendte grænseværdier,
- at myndighederne igangsætter overvågning af beskyttet natur samt dyre- og planteliv med henblik på at observere og klarlægge påvirkningen fra radiofrekvent elektromagnetisk stråling og iværksætter videnskabelig forskning og risikoafklaring inden udrulning af 5G,
- at det fastslås, hvem der skal betale for skader på naturen og på folkesundheden samt skaderne for fødevarereproducenterne for mistet fortjeneste på grund af tab af bestøvende insekter og andre vitale arter i fødekæderne som følge af elektromagnetisk stråling,
- at bevisbyrden lægges hos industrien. Industrien skal sikre, at anvendelsen af enhver teknologi med elektromagnetisk stråling ikke er skadelig for mennesker, dyr eller planter, og hvis det modsatte er tilfældet, skal den betale erstatning,
- at genbanker etableres, der vil kunne muliggøre genetablering af planter og dyrearter, der er ved at gå tabt.

Således vedtaget af et stort flertal af konferencedeltagere – publikum, forskere, eksperter, oplægsholdere og politikere – forsamlet på 5G konferencen på Christiansborg den 4. maj 2019.

Bilag

Se Responsum her: <https://www.mayday-info.dk/wp-content/uploads/2019/05/Responsum-endelig-udgave-brevhoved-med-bilag-1.pdf>

Kilder:

Responsum 1.2.2.1.1. Delkonklusion. (s. 9)

Der foreligger klar videnskabelig dokumentation for, at radiofrekvent elektromagnetisk stråling, også under de i Danmark anvendte grænseværdier, jf. pkt. 2.1 nedenfor, forårsager DNA-skader på både mennesker og dyr. Panagopolous (2019) dokumenterer, at det ikke alene er strålestyrken, der har betydning for den forventelige skadevirkning. Derudover dokumenteres, at fundene pga. teknologifællesskabet mellem generationerne også vil være gældende for 5G.

Responsum, 1.2.2.1.4. Delkonklusion. (s. 24)

Det fremgår klart og videnskabeligt veldokumenteret, at eksponering for radiofrekvent elektromagnetisk stråling (også under de p.t. i Danmark anvendte grænseværdier, jf. pkt. 2.1 nedenfor) kan være kræftfremkaldende, og i så henseende udgør en helbredsfare for mennesker, der kan udvikle sig livstruende.

Dertil kommer den af Pall 2018 opsummerede videnskabelige dokumentation for en række andre skader, inkl. nedsat fertilitet, spontane aborter, neurologiske/neuropsykiatriske effekter, m.v.

Endvidere må det lægges til grund, at børn er særligt sårbare, og adskillige undersøgelser peger på en mulig forbindelse mellem eksponering for radiofrekvent elektromagnetisk stråling og adfærdsvanskeligheder, autisme, forståelsesevner, m.v.

Responsum 1.2.3.1.1. Delkonklusion. (s. 28-29)

Ligesom tilfældet er i forhold til helbredsskader og risici herfor på mennesker, forekommer det særdeles videnskabeligt veldokumenteret, at radiofrekvent elektromagnetisk stråling, også den som holder sig indenfor de af myndighederne fastlagte grænseværdier, henholdsvis er og kan være helbredsskadeligt for fugle og (in extenso) deres levesteder. Dertil kommer det særlige forhold ved fugle i forhold til mennesker, at deres evner til at orientere sig til dels er baseret på interaktion med jordens naturligt forekommende magnetfelter. Radiofrekvent elektromagnetisk strålings virkning på fugles biologisk determinerede muligheder for at orientere sig kan være ødelæggende for bevarelsen af arten, herunder i de dertil særligt udpegede beskyttede yngleområder. Særligt vedr. dette emne skal dog fremhæves, at dette for indværende ikke synes at vedrøre 5G-frekvenser, m.v., men det kunne være tilfældet. Studier herom dokumenterer p.t. så vidt ses kun, at fugles biologisk determinerede orienteringssans påvirkes negativt af radiofrekvent elektromagnetisk stråling.

Responsum 1.2.3.2. Delkonklusion. (s. 35)

Det forekommer videnskabeligt veldokumenteret, at radiofrekvent elektromagnetisk stråling, også den som holder sig indenfor de af myndighederne fastlagte grænseværdier, henholdsvis er og kan være helbredsskadeligt for insekter. Dertil kommer det særlige forhold, at også insekternes evner til at orientere sig til dels er baseret på interaktion med naturligt forekommende felter i f.eks. de blomster, som skal bestøves. Radiofrekvent elektromagnetisk strålings virkning på insekters biologisk determinerede muligheder for at orientere sig kan være ødelæggende for bevarelsen af arten. Dertil kommer, at insekters forsvinden fra et område kan have afgørende betydning for insektædende fugles muligheder for at overleve som arter.

Responsum, 1.2.4.1. Delkonklusion. (s. 37)

Det forekommer videnskabeligt veldokumenteret, at radiofrekvent elektromagnetisk stråling, også den som holder sig indenfor de af myndighederne fastlagte grænseværdier, henholdsvis er og kan være skadeligt for planter. Dertil kommer, at planter forsvinden fra et område kan have afgørende betydning for fugles og insekters muligheder for at overleve som arter.

Responsum, 1.3. Overordnet delkonklusion (s. 38)

Det ovenfor gennemgåede forskningsmateriale dokumenterer efter min opfattelse en klar og bastant underbygget årsagssammenhæng imellem udsættelse af mennesker og dyr for radiofrekvent elektromagnetisk stråling på den ene side og en række skadevirkninger samt mulige skadevirkninger på begge grupper, herunder livstruende. Der foreligger tillige en velunderbygget årsagssammenhæng for så vidt angår skader på planter. Dette gør sig også gældende under de p.t. fastsatte grænseværdier, jf. også pkt. 2.1. nedenfor.

Responsum side 16: Sundhedsministeren har i sin besvarelse af 12. april 2019 af spørgsmål 693 i Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg fremlagt en opgørelse fra Sundhedsdatastyrelsens cancerregister, som viser en klar stigning i registrerede tilfælde af kræft i form af glioblastom indenfor de sidste 20 år. Stigningen er særligt markant fra 2005 til 2006 i aldersgruppen >30 år, og viser gennemsnitligt set en fordobling af tilfældene i denne aldersgruppe i perioden 2006 til 2017, set i forhold til den forudgående periode 1995 til 2006. Samlet ses en stigning på 80 % i forekomsten i de senere år 2015 – 2017, sammenlignet med det generelle niveau før 2006.
<https://www.ft.dk/samling/20181/almedel/suu/spm/693/svar/1574123/2045448.pdf>

Responsum, 2.2.1.1.1. Delkonklusion. (Side 45)

Set på baggrund af de i pkt. 1.2 ovenfor gennemgåede forskningsresultater er der efter min vurdering ikke nogen rimelig tvivl om, at 5G-systemet udgør en industriel aktivitet, som er farlig for mennesker. Så længe de nuværende grænseværdier (som meddelt af Sundhedsstyrelsen, jf. pkt. 2.1 ovenfor) anvendes, må livstruende helbredstilstande forårsaget af radiofrekvent elektromagnetisk stråling ved iværksættelse af 5G-systemet ganske klart forventes, hvilket vil være i strid med den danske stats positive forpligtelser efter EMRK art. 2. Da det må lægges til grund, at risikoen er velkendt af den danske stat, er det endvidere oplagt, at der i relation til 5G-systemet⁸⁵ vil skulle indtræde ansvar efter EMRK art. 2, senest når de livstruende helbredstilstande viser sig.

Responsum 3. Konklusion og afsluttende bemærkninger. (s. 63)

Det konkluderes i nærværende responsum, at etablering og aktivering af et 5G-netværk, således som det p.t. foreligger beskrevet, vil være i strid med gældende menneskeretlige og miljøretlige regler i EMRK, FNs børnekonvention, EU-regler og Bern- og Bonn-konventionerne.